

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 โทรสาร 0-2259-6172

ข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับประจำวันที 1 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2561 หน้า 15 มูลค่าข่าว 565,224.-

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

‘กลุ่มทอผ้าบ้านโคกหม้อ’สืบสานผ้าทอโบราณ โชว์เอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวสร้างรายได้ให้ชุมชน

ผ้าทอลายโบราณของ “กลุ่มทอผ้าบ้านโคกหม้อ” ต.โคกหม้อ อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี เป็นผ้าทอที่เก่าแก่ มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน ที่สำคัญมีความสวยงามและมีคุณค่าทางจิตใจ เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ผ้าทอที่มีมาตั้งแต่โบราณ

นายชฎุทธรศ วิเศษศรี วัย 41 ปี อยู่บ้านเลขที่ 4/1 หมู่ 2 บ้านเกาะพยอม ต.โคกหม้อ คนกลุ่มรุ่นใหม่ ที่มีแรงบันดาลใจในการสืบสานศิลปะการทอผ้าลายโบราณ ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษให้คงอยู่คู่ประเทศไทย เปิดเผยว่าตนเรียนจบปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิตภาควิชาเคมี จาก มศว พอจบออกมาก็มีแนวคิดที่อยากจะช่วยงานสืบสานผ้าทอลายโบราณ จากพ่อกับแม่ ซึ่งเป็นประธานกลุ่มฯ ให้เป็นมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม เนื่องมาจากผ้าทอของชุมชนแห่งนี้ มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ

รูปแบบลวดลาย ได้แก่ ผ้าชิ้นเม็ทังผืน ผ้าชิ้นเม็ลา ผ้าชิ้นเม็น้อย ผ้าชิ้นสี่ซิวหรือสิบซิว ผ้าชิ้นก่วย ผ้ารุ่งผู้ชาย ได้แก่ โจงกระเบนลาย (มัดหมี่) โจงกระเบนพื้น อาทิ โจงกระเบนทางกระรอก ไหมพื้นเรียบ และผ้าขาวม้า โดยใส่ลวดลายโบราณลงในชิ้นงาน ที่นิยมได้แก่ ลาย

โดยบรรพบุรุษอพยพมาจากเมืองหลวงพระบาง เมื่อประมาณ 200 กว่าปี มาตั้งหลักถิ่นฐาน ณ ที่บ้านโคกหม้อ แห่งนี้ แล้วเรียกตัวเองว่า “ลาวครั้ง” และได้เอาศิลปะการทอผ้าคิดค้นมาด้วย ซึ่งในอดีต ชาวบ้านจะมีการทอผ้ากันไว้ใช้เพื่อสวมใส่ในชีวิตประจำวันเท่านั้น หากผ้าทอชิ้นไหนสวยหรือมีลวดลายที่ซับซ้อน ก็จะเอาออกมาใส่ในช่วงเทศกาลงานบุญใหญ่หรือในงานพิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ต่อมาผ้าทอบ้านโคกหม้อ เริ่มเป็นที่รู้จักของผู้คน จึงมีการรวมตัวกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าตำบลโคกหม้อ ขึ้นเมื่อปี 2516 สำหรับผ้าทอที่ทำจำหน่าย ประกอบด้วย ผ้ารุ่งสตรี มีถึง 5

ภาค นกหรือหงส์ ผีเสื้อ ลายขอต่าง ๆ นายชฎุทธรศ ยังกล่าวอีกว่า ที่บ้านของตนยังได้ตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ผ้าทอพื้นเมือง มีการเก็บรักษาผ้าทอลายโบราณของบรรพบุรุษที่สืบทอดลวดลายส่งต่อกันจากรุ่นสู่รุ่น เป็นผ้ารุ่งสตรี มีอายุเก่าแก่ 150 ปี และยังมีผ้าโจงกระเบนที่นำคิดค้นมาในช่วงอพยพ มีอายุเก่าแก่ 200 ปี เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามจากการรวบรวมข้อมูลพบว่า มีลวดลายมากถึง 42 ลายด้วยกัน เพื่อให้อนุรักษ์รุ่นหลังและผู้สนใจได้ศึกษา เรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม นอกจากนี้จะสืบสานและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ

ไม่ให้สูญหายแล้ว ล่าสุด ดนยังได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบ เพิ่มความละเอียดของชิ้นงาน สร้างลวดลายขึ้นมาใหม่เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ เพื่อให้ผู้ครอบครองเป็นเจ้าของผ้าผืนเดียวของเขา ได้แก่ ลายปทุมพล(ปะทะมะพล) ซึ่งบอกเล่าถึง ดอกบัวสี่เหล่า ปทุมนาคร หรือลายนาค เป็นลายพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ แต่เนื่องจากเราทำผ้าไม่ยากลบหลู่ความเป็นนาคร จึงต้องสร้างดอกบัวมานาครให้คู่กัน ลายมัทนา เป็นลายดอกกุหลาบที่สะท้อนว่า การทอผ้าไม่มีกรอบในการทอผ้า ลายสุพรรณิการ์ เป็นดอกไม้ประจำ จ.อุทัยธานี หงส์ 4 ทิศ จะบ่งบอกถึงความสูงศักดิ์ของสตรี ไม่ว่าจะมองไปทางทิศใดก็จะเป็นหงส์ทั้ง 4 ทิศ

โดยผ้าทุกผืนจะทอผ้าจากให้เต็มผืนและข้อมด้วยสีจากธรรมชาติ ที่ทำจากครั่ง แก่นขนุน คำแสด เปลือกเงาะ มังคุด เปลือกสะตอ เป็นต้น ขณะเดียวกันเรายังได้สร้างโค้ดในการอ่านว่า ผ้าแต่ละผืนนี้ถูกทอเสร็จตั้งแต่เมื่อไหร่ แล้วบันทึกไว้ลงบนผืนผ้าเอาไว้ เราจะได้รู้อายุของผ้า ถ้าถูกส่งต่อไปแล้วว่ามีอายุเท่าไร

ผ้าแต่ละผืนจะใช้ระยะเวลาการทอตั้งแต่ 3 เดือนถึง 1 ปี จะมีการใช้เทคนิคเข้าช่วย ด้วยการปรับความละเอียดของพื้นผิว ทำให้เนื้อผ้ามีลวดลายที่ละเอียด ประณีตมากยิ่งขึ้น พร้อมกับยังคงรักษา รูปแบบลวดลายโบราณเดิมเอาไว้ในผืนผ้าลวดลายที่สร้างขึ้นใหม่ ในผืนเดียวกันไว้อย่างเหนียวแน่น ทั้ง หมี่หลวงหรือลายนาค หมี่ตะเภา หรือลายเต่า ลายด่านกลาง ด่านใหญ่ ด่านเมืองลาว รั้วเมือง ลายนาค ลายหงส์ สำหรับผ้าทอเอกลักษณ์ใหม่นี้ จะรับสั่งทำตามออร์เดอร์เท่านั้น ราคาขายผืนละตั้งแต่ 350,000-500,000 บาท ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นนักธุรกิจและในกลุ่มผู้ที่ชื่นชอบในงานศิลปะบนผืนผ้า

แม้ว่าจะมีการนำเทคนิคเข้าช่วยพัฒนาคุณภาพของสินค้าเข้าช่วย แต่เราจะยังคงรักษารุ่นตอนการทอผ้าแบบโบราณ เอาไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ 100 เปอร์เซ็นต์ ในแต่ละวันจะมีสมาชิกกลุ่มทอผ้ามาทอ วันละ 8-10 คน แต่ละคนจะมีรายได้ที่แตกต่างกัน โดยจะพิจารณาคุณภาพของชิ้นงานและระยะเวลา ตั้งแต่เดือนละ 8,000-20,000 บาท เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับชุมชน ได้เป็นอย่างดี อีกทางหนึ่ง

ผ้าทอลายโบราณและเอกลักษณ์ใหม่ ถือเป็นผ้าทออันทรงคุณค่า ที่ถูกสืบสานมาจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน ที่สมควรอนุรักษ์ไว้.

ชนม์สวัสดิ์ กอวโพธิ์งาม